

UNUTRA

Imam trideset osam godina a već šest i po godina nisam izašla iz zgrade.

Događaj koji je ključno uticao na to zbio se još 7. maja 1999. Negde pred ponoć, Biba se uzvrpoljila. Ta jedanaestogodišnja dama počela je uznemireno da laje: mislila sam da mora napolje. Ionako joj je veterinar prepisao više fizičkih aktivnosti, bez obzira na to što se lako zamarala i otežano kretala. Nisam ni znala da mi lajanjem poručuje da su avioni sasvim blizu nas.

Kad smo izašle iz zgrade, polako smo krenule ka keju. U čitavom kraju nije bilo struje. Čim su se začuli eksplozija i eho koji je zvučao kao iz pakla, šćepala sam Bibu i legla na zemlju. Ne znam koliko vremena smo tako provele i koliko dugo sam žmurila. Opažajući krajičkom oka gust dim iz pravca hotela *Jugoslavija*, osetila sam da Bibica ne diše. Ležeći na uskoj popločanoj stazi koja je vodila Ulici Karadžorđev trg, držala sam u naručju svoju mrtvu pudlicu i nisam mogla ni da zaplačem.

Od tada, kad god bih čula zvuk aviona ili videla avion, srce bi mi jako zalupalo, preznojila bih se i počela da drhtim od straha. Ako bi se huk letelice pojačao a ja bila napolju, osetila bih vatru u glavi i noge bi same potrpčale.

Kod psihijataru sam išla od jula 1999. do početka 2000. godine. Prepisivali su mi jake sedative, tvrdeći da ne mogu da izleče moj posttraumatski sindrom dok god me svakodnevnica bude previše podsećala na bombardovanje. Ako su moju traumu skrivili avioni i bombe zapadne alijanse, probleme s lečenjem duše načinili su mi srpski psihijatri. Savetovali su mi da svom sećanju na kobno majsko veče pristupim što racionalnije – kao da sam to tek tako mogla – i da se preselim u neki deo grada daleko od reke. Ti eksperti za dušu nisu razumeli da baš zbog duševnog zdravlja ne bih smela da živim u Beogradu, a izvan Zemuna. Ako me taj deo grada direktno sećao na traumu, on je i njegovo jedino arhitektonski strukturisano naselje: kraj koji mi je u glavu unosio red. Možda je Zemun tek jedno od bivših austrougarskih osrednjih mesta, ali bi mi i dalje bilo mnogo zdravije da živim u varoši gde važe kakva-takva pravila nego u velegradu sa mnogo elemenata sela: haosu lišenom normi, divljačkom spoju koji uništava ženu. Znala sam da može da mi pomogne samo temeljnija geografska promena.

U to vreme sam napuštala stan jedino da bih išla do Ekonomskog fakulteta, na ispite. Diplomirala sam već početkom 2000. godine.

Mama mi je bila iz porodice zemunskih Švaba, pa sam dobro govorila nemački. Kod službenika ambasade Nemačke raspitala sam se za stipendije i fakultete gde

---

bih pokušala da upišem magisterijum. Uputili su me na Gete institut, gde su proučili moj slučaj i preporučili mi da preko ambasade tražim stipendiju za oblast *Razvoj regija u Jugoistočnoj Evropi od pada Berlinskog zida* na minhenskom univerzitetu Ludvig-Maksimilijan (LMU) od nemačkog Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj i od Svetske banke. Dobila sam je iz cuga, možda zahvaljujući griži savesti nekog birokrate zbog pravno spornog bombardovanja moje zemlje. Pojedini Beograđani koje sam znala i koji su 1999. godine uskraćeni za neku stipendiju sa Zapada, dobili su je 2000. Razume se da sam, odlazeći na magistarske studije, u Minhen iz Beograda otputovala vozom, a ne avionom.

Nisam mnogo kasnila sa polaganjem ispita ni s odbranom magistarske teze. I doktorat se odvijao manje-više po planu. Kada mi je 2004. godine stipendija istekla, mesecima sam se prehranjivala ušteđevinom od dotadašnjih rata. Kasnije sam zarađivala praveći razne sajtove, za šta sam stekla iskustvo 1998, kad sam dizajnirala veb-stranice pet-šest demo-grupa u kojima je sviralo isto toliko mojih komšija iz solitera i centra Zemuna. Nisam loše živela jer nisam trošila na izlaskе otkako sam odlučila da odustanem od muškaraca. Jesam ja na početku svoje apstinencije, 2004. godine, tokom nekog vremena maštala svaki dan o seksu ali čak i na osnovu iole dubljeg kontakta, partneri su mogli da primete kako nešto nije u redu sa mnom. Šta god trenutno radila, bio je dovoljan zvuk aviona – pa čak i petarde – da se potpuno izgubim. Ti zvuci – i slike aviona – nisu mi prijali ni kad sam im bila izložena u stanu, ali u zatvorenom sam se osećala mnogo bezbednije pa

sam provodila vreme kod kuće ili u bioskopu kad god sam mogla. Međutim, jednom u oktobru 2005. godine, istrčala sam iz bioskopa sluđena pucnjavom u filmu nekog reditelja kod koga inače nije bilo zvukova i slika koje su me nesnosno podsećale na bombardovanje. Ime tog režisera sam tada zauvek zaboravila.

Početkom aprila 2006. godine desilo se nešto što će stvoriti uslove za moju odluku da više ne izlazim iz stana. Kad sam se tog jutra vratila iz biblioteke noseći građu za fusnote za završni esej na doktorskim studijama, u inboks sam zatekla dve nove elektronske poruke. Poslednja je bila od Mie.

„Uspele smo!“, pisala mi je prijateljica. „MAN je proradio! Brzo odštampaj, potpiši, skeniraj i vrati im ugovor! S našim finansijskim problemima je zauvek gotovo!“

U opciju „Mails durchsuchen“ upisala sam *Münchener-Alter-Net* i počela da otvaram poštu koja se izlistala pod tim subjektom. Prvi takav imejl poslala mi je takođe Mia, sredinom 2005. godine. U tadašnjoj poruci me je molila da otvorim upisni link, unutra unesem svoj CV i tako postanem član društvene mreže *Münchener-Alter-Net* dok je ona još u probnoj fazi. Nakon slanja tog linka i CV-ja direkciji MAN-a, sve to sam verifikovala: klikom postala član kompanije. Onda sam dobila lični referal-link za preporuku drugima da se priključe. Takođe po Miinom uputstvu, učlanila sam pet kolega sa doktorskih studija i zamolila ih da i oni pridobiju po pet ljudi...

Desetak meseci kasnije, kad sam ušla u poslednji neotvoren imejl, crni lak na noktu kažiprsta bio mi

---

je iskrzan od grozničavog otvaranja i zatvaranja svih poruka sa subjektom *Münchener-Alter-Net*. Iznos akcija koji je u poruci pominjan uz čestitke značio je da bih po svakom članu kog sam prijavila do petog nivoa ispod mene mogla da zarađujem po evro mesečno. Za pet kolega koje sam priključila dobijala bih po evro, pomnoženo sa pet koje je *MAN*-u pridodao svako od njih, odnosno dvadeset pet. Kada se pomnože ostali početni nivoi, zasluga mi je pripisivana za tri hiljade sto dvadeset pet članova što je bilo isto toliko akcija od kojih je svaka vredela evro mesečno! (*MAN* je tu mogućnost postigao uspešnim iznajmljivanjem reklamnog prostora.) Da bih aktivirala mesečni iznos od 3125 evra, pismeno sam se obavezala na saradnju u skladu sa sadržinom mog CV-ja. Direkcija firme je tražila da *Münchener-Alter-Netu* pružam neku od tri usluge koje su navedene u aneksu ugovora poslatog u atačmentu. Izabrala sam treću: godišnje pravljenje i kačenje na *MAN*-ov sajt top-liste najboljih alternativnih albuma u poslednjih dvanaest meseci i sedmično, mesečno i godišnje kreiranje i kačenje top-liste aktuelnih alternativnih hitova i linkova za njihove spotove koje su članovi mogli da gledaju. Tu i drugu muziku za koju je *MAN* platio autorska prava nabavljaću preko interne pristupne opcije za daunloudovanje muzičkog materijala i spotova sa samog *Münchener-Alter-Neta*. Nakon što bih poslala pesme i listu, imejl adresa pod imenom Ulrich Tos bi mi je vratila određivši redosled zastupljenih hitova. Nije mi smetalo što mi nije tražena manja usluga nego, kad se sve sabere, maltene ceo posao: *Münchener-Alter-Net* je želeo da što skuplje

---

proda svoje akcije ne samo drugima nego i nama, „izvornim akcionarima“.

Još od početka maja 2006. godine, toliko sam uživala što zbog novog posla i okončavanja doktorata ne izlazim iz stana, da sam počela maštati da nikad ne izađem napolje. Tada se desilo nešto što je u tom pravcu i presudilo. Na dan odluke, začuvši daleki zvuk aviona dok sam se vraćala s *LMU*-a, panično sam utrčala u kebabdžinicu *Hali*. Turci koji su radili unutra pogrešno su me razumeli pa su me vičući izbacili. Tek tada sam postala svesna koliko je bilo naivno misliti da bih se nekada ipak mogla uklopiti u život napolju.

Stigavši kući i malo se smirivši, znala sam da bi sve bilo drugačije da imam zdrave motive za uobičajeno bitisanje. Ali muškarcima mi u praksi nisu nikada značili ništa, možda zbog odveć ranog i bolnog gubljenja nevinosti u gimnaziji. To iskustvo mi je smetalo da se potpuno opustim u krevetu. Koliko god teorijski volela da vodim ljubav, nikada tako nisam doživela orgazam, a nisam ni imala previše pokušaja. Postala sam potpuno nepoverljiva prema muškarcima.

Pošto sam redovno viđala jednu jedinu osobu, ne mogu reći ni da sam imala društvo. Problem posla bio mi je pak rešen prihodima/akcijama od *MAN*-a. Taj novac mogla sam da uložim da više ne izlazim jer mi je fobija od aviona i sličnih zvukova i prizora, kao i raznih eksplozija i zvukova koji su mi delovali srodno njima, definitivno onemogućavala konvencionalnu svakodnevicu. Zaključala sam se u stan u petak 19. maja 2006. godine, čim sam se vratila sa odbrane

---

doktorata s temom *Promene ekonomskih identiteta država nastalih raspadom Jugoslavije*.

Najpre sam obezbedila zvučnu izolaciju stana. Gazda je pristao jer smo na moju molbu produžili ugovor o zakupu na još pet godina. Majstori koji su zvučno izolovali stan pričvrstili su plutu na zidove i stavili duple vakuumirane prozore. Da bih preko kompjutera kontrolisala ko mi zvoni na vrata, ugradila sam kameru, to jest softver za video-nadzor, koji je sve do sredine 2012. radio bez greške. Na sajtu www.flightradar24.com proučila sam raspored poletanja i sletanja na minhenskom aerodromu, da proverim kad mogu da izađem na balkončić a da ne čujem i ne vidim avion. U takvim pauzama od potpune, veličanstvene tišine, nebo i grad do tada skriveni stalno spuštenim venecijanerima, najpre bi mi zableštali u najrazličitijim bojama. Minhen mi je u sledećem momentu izgledao kao jarka pustinja ispucalog tla gde su mi se tek dva internet-kafea naspram moje zgrade činila oazama u spoljnom svetu bednih pravila poteklih iz sisarske prirode ljudi kojoj ni razvoj civilizacije i tehnologije ne mogu ništa. Doduše, nisu mi trebale takve negativne misli o spoljnom svetu kad bih na nebu videla bar jednu pticu. Dovoljno neugodno mi je bilo da samo načas sa avionom pobrkam najobičniju lastu. Bila sam nestrpljiva da se stan provetri kako bih se što pre opet hermetički zatvorila.

Novi način života mi je prvih nekoliko meseci na momente bio nalik na spor i komforan let ili na život u nekom vrhunskom, ali veoma razvučenom naučnofantastičnom filmu. Međutim, već od novembra

2006. godine, sve češće bih u stomaku osetila uznemirenost i mučninu, kao da danima jedem samo slatkiše. Na osnovu takvih simptoma i pretrage po nemačkim medicinskim forumima, zaključila sam da patim od depresivne epizode i da bi mi najbolje bilo da koristim seroksat. Mia mi ga je nabavila brzo, iz neke beogradske apoteke. U Nemačkoj takve stvari nisu mogle da se kupe bez recepta, a nisam želela da ponovo imam posla sa psihijatrima, koji bi mi ih prepisali.

Na *Flightradaru* sam tih dana čežnjivo osmatrala zone lišene aerodroma, tih mentalnih minskih polja. U Minhenu nikada nisam živela blizu vazdušne luke, ali moja trauma lako je nalazila okidače. Međutim, i da sam se nastanila na severozapadu države, u području od okoline Hamburga do ispod Rostoka, i od severne nemačko-poljske granice do iznad Berlina – gde je bilo mnogo gradića i varoši bez vazdušne luke, koji su retko služili za prelet i bili dobri za glavu – jedan jedini božićni zvuk petarde bio bi dovoljan da mi poništi sve razloge za selidbu. Ostalo mi je da se utešim privremenim prelaskom na antidepresive i samoubeđivanjem da je život sa izlascima, kako i ime govori, spoljni život, a život u stanu – unutrašnji.

Jednom sam umalo izašla napolje. Bilo je to 31. marta 2008. godine. Internet mi je nestao i resetovala sam kompjuter. I dalje sam bila izvan vebe. Proverila sam IP adresu i parametre DNS servera, koji su bili u redu. Na kontrol panelu sam proverila nivo ožičenosti internetom: i skala je pokazivala da je sve okej. Bez neta i objašnjenja zašto je nestao, osetila sam se kao da usred mog salona besni oluja. Rasklopila sam venecijanere

---

i videla ljude na širokoj osunčanoj ulici ispod neba s tek pokojim oblakom. Što je tim ljudima bio vazduh, to je meni bio internet. Trebalo je da što pre skinem sa MAN-a album Raconteursa *Consolers of the Lonely* i *You Have No Idea What You're Getting Yourself Into*, grupe Does it Offend You, Yeah?. Posle slušanja ta dva albuma s njih bih izabrala po jednu pesmu, kompletirala novu nedeljnu top-listu i u zipovanom formatu je poslala Ulrihu Tosu. Za svaki slučaj sam ponela dva USB-a i bez razmišljanja se sjurila do lifta da sve to uradim u sajber kafeu naspram moje zgrade. Ali čim sam se spustila u ulaz, koraci su mi postali sporiji.

Kućepazitelj se trgnuo. Začudoeno me je gledao iza svog pulta kako sporo koračam ka ulaznim vratima: znao je da iz stana nisam izašla gotovo dve godine. Kao da su to znali i prolaznici. Ili su me gledali jer su vrata stare zgrade bučno zaškripala kad sam ih otvorila. Učinilo mi se da je pogled prolaznika grupni i agresivno radoznao kao kod turista koji svakim povodom nameću potrebu da odmah saznaju što više o nepoznatom mestu. Zaglušena žagorom, raznim sirenama i cvrkutima, i zaslepljena belasanjem spoljnjeg sveta i zelenilom proleća, zažmirkala sam i okrenula se. Kućepazitelj je za pultom već dremao. U stan sam se vratila brzo, u panici i stidu. Internet je radio. Jedino tog dana mi nakratko nije bio dostupan. Razlozi su mi bili potpuno neobjašnjivi.

Osim što sam skidala muziku i video-klipove s MAN-a, piratisala sam filmove skoro svih vrsta i marljivo ih

razdeljivala po folderima D particije mog kompjutera. Izbegavala sam samo akcione i trilere, koji su po pravilu bili protkani traumatičnim zvucima pucnjave, eksplozija i letenja aviona. Na kraju će mi muzika, spotovi i filmovi ispuniti eksterni hard-disk od dva terabajta. Mnoge od tih fajlova nisam ni otvorila, no oni nisu bili tu samo da bih ih konzumirala, nego i ispravno sortirala, kako bih konstruktivno trošila sate i dane. Da bih u tome uspela, bavila sam se još nizom aktivnosti.

Pomno sam spremala stan: sve je moralo biti čisto i poređano kao za izložbu, ali bez upotrebe previše hemijskih sredstava. Previše osoben i živahan miris vazduha kod kuće ranio bi me sećanjima na prošli život, kako sam zvala razdoblje do 19. maja 2006. godine. Stan je morao mirisati neutralno poput četkice za brisanje monitora. Razmenjivala sam imejllove s roditeljima, koji su bili suviše bolesni da bi me posetili. Lagala sam ih da samo zbog posla godinama ne stižem da uzmem odmor i da ih obiđem. Da ne bih mnogo zaostajala u struci, pisala sam i objavljivala tekstove u *Finanztestu* i drugim stručnim časopisima. Iz dokolice sam se izveštala u horoskopu. Nikud nisam izlazila, a svaki dan bih prešla bar deset kilometara na svojoj traci za trčanje. Preko *Guglovih* satelitskih mapa putovala sam u Madrid, London, Berlin, svoj Minhen... Bile su dovoljno kvalitetnih rezolucija da mi šetnje ulicama tih gradova bar nakratko deluju potpuno stvarno. Imala sam džinovsku porodicu koju su činili pojedinci s kojima sam se povezala preko *MAN*-a ali i: *Tvitera*, *Maj-spejsa*, *Linkedina*, *Jutjuba*, *Last FM-a*, *Tuentija*, *Tumblr*, *43 Thingsa*, *Blogstera*, *Closeopena*... Poslednju

---

društvenu mrežu većinom su činili oni retki ljudi slični meni, koji već dugo nisu izašli iz svojih komfornih jazbina i komunicirali su samo preko interneta. Na tom sajtu sam objavljivala postove o virtuelnim posetama gradovima preko njihovog *street viewa*. Iako je Beogradu preko *Guglove* satelitske mape moglo da se pristupi samo iz sitnijeg plana, na *Closeopenu* sam okačila i svoj blog o Zemunu. Ipak je u mesta koja nikad više neću videti uživo spadao i kobni hotel *Jugoslavija*, ali i moj zemunski soliter na Keju oslobođenja. Net me je odvajao od spoljnog sveta ali me je u isto vreme ispunjavao čežnjom za njime.

Od zatvaranja u stan, redovno sam viđala jedino Miu. Dolazila mi je bar jednom nedeljno. Mia je bila dobra pravница i zgodna, elegantna i visoka plavuša. Izgledala je *kao avion*. Bila je od onih retkih Beograđanki koje za kratko vreme u inostranstvu počnu da se kreću u lokalnom visokom društvu. Posle samo godinu dana u Minhenu počela je da dobija pozive na večere u luksuznom restoranu *Tantris* i na vikende na jezeru Šternberg. U tome su bili i njeni *bad sectori*: odveć je učestvovala u igrama ambicije koje su za mene oduvek bile prljave a od 1999. godine i slične ratu. Osim što mi je anegdotski pominjala naše kolegice s LMU-a koje je u *Tantrisu* sretala u sumnjivim aranžmanima, Mia se trudila da me izuzme iz igara spoljnog uspeha. Bila sam joj zahvalna na tome, ali pre svega jer mi je preko *MAN*-a rešila finansijske probleme. Zahvalnost sam ispoljila tako što sam je angažovala kao knjigovođu.

Za slučaj da neku od novčanih operacija moram da obavim direktno u banci, ovlastila sam je da mom računu pristupa u moje ime.

Kad bi došla kod mene, Mia je vodila brigu o mojoj frizuri i trudila se da poklonima poput pakovanja šminke i laka i njihovim nanošenjem na moje lice i nokte spreči da zapustim svoju ženstvenost. Donosila mi je kolače i voće i uvaljivala mi ženske magazine. Ali povremeno me je ubeđivala da bi trebalo da živim manje izolovano. Kao Riba sa podznakom u Raku, bila je toliko intuitivna da bi me zagrlila, poljubila ili pomilovala po kosi baš pre nego što bih joj na takve sugestije nešto odbrusila. Pošto mi je nedostajalo nežnosti, tada bih se prepustila Mii. Međutim, jednom je bila previše umorna da bi me grlila nakon što mi je rekla: „Idemo za koji dan zajedno napolje, ne može jedna Lavica u horoskopu da gradi svoje carstvo u kući.“

Izletelo mi je ono što sam godinama potiskivala. Sručila sam joj u lice da mi upravo kao Lavici ne prija da se zbog svoje traume ponižavam pred gorima od sebe i budem neravnopravna, iako sam vrednija. Rekla sam joj da bi zato trebalo da pazi šta priča. Rekla sam joj da jeste apdejtovana, ali ne i apgrejdovana. Zaključila sam da ako još jednom proba da me ubedi da se vratim u „stvarnost“, na naše prijateljstvo, nažalost, više neću moći da dajem ni pišljivog bita. Kao i ja, Mia se potresla zbog mojih reči ali ništa nije komentarisala. Ni tada, ni kasnije.

Otkako sam izgubila Miu za ispovedanje, slučajno sam se zbližila s Robertom. Upoznala sam ga početkom 2012. godine, kad me je uhvatio na četvu dok sam

na molbu firme proveravala opcije tek napravljenog „internog četa za MAN-ove prve akcionare“. Dok sam radila ono što je direkcija tražila od mene, još nisam aktivirala komandu za nedostupnost drugim četerima. Kad mi je Robert upao u mrežu, pomislila sam da me MAN i na to obavezuje za platu koja se tokom ekonomske krize smanjila. Uz svaki pad ličnog dohotka išlo je obrazloženje. „Naš sajt 20 odsto eksternih akcija ima na *Fejsbuku*, čije akcije su se prošlog meseca, kao što piše u priloženom obaveštenju tehnološke berze *Nasdaq*, spustile sa 38 na 33 dolara po akciji, što je pad od približno 13,16 procenata po MAN-ovu imovinu i 1,31 odsto po vrednosti akcije“, bilo je tumačenje spuštanja plate za jun 2011. godine sa 2925 na nešto više od 2890 evra. Mogli su oni da objašnjavaju šta god hoće, bilo je to i dalje više nego dovoljno novca.

Kada me Robert drugi put ulovio na četvu, predložio mi je da posetim nastup džez benda u kojem je svirao saksofon. Nisam mu odgovorila. Kad me je, sledeći put, pozvao na džem-sešn svoje grupe, rekla sam mu da nisam u prilici da dođem. Pomislio je da ne volim muziku koju je svirao. Nisam ni sumnjala da ni on ne voli onu koju sam kačila na MAN. Ali pošto po prećutnom dogovoru nismo pričali jedno drugom o poslu, nastavak naše tadašnje prepiske preko četa tekao je ovako:

Ne mogu da izađem, ali ne zato što ne volim jazz.

Možda ti nisam dovoljno zanimljiv za poznanstvo, ali ti je neugodno da mi to kažeš?

Nije to. Ne izlazim. Ne samo kad su u pitanju koncerti. Ja nikad ne idem napolje.

Saslušavši moj glavni razlog da se fizički izdvojim, i Robert mi je sugerisao da izađem iz stana. Ali to je činio diskretnije nego Mia u svoje vreme, znatno više pogodbeno nego imperativno. Nabrajajući mu ostale razloge zbog kojih je bolje da ne izlazim, napisala sam mu i da ne želim nove traume, u stvari iskustva koja bi mi uzrokovala nova traumatična sećanja.

„Nikada nisam pripadala nijednom društvenom krugu“, kao puštena s lanca, razbrbljala sam se na četu: „Za razliku od apsolutne većine ljudi, ja vidim da iza svake dobre stvari stoji nešto loše. Na primer, cenim dobre muzičare, ali znam da je iza njihovog dara često puki nagon. Ovo se, naravno, ne odnosi na tebe. Ja cenim horoskop ali samo u smislu natalne karte, ne onih novinskih gluposti. Otkako mogu da vodim život po vlastitim pravilima ja ne moram nikom da objašnjavam ništa, a tebi objašnjavam samo zato što to želim. Ovakav život je za mene logična posledica, pogođen raniji target. Sada mogu da posmatram svet koji ja hoću, 'virtuelni' svet koji je, kako god gledaš, mnogo čistiji ali i bolji i dublji od 'stvarnog', banalnijeg i nesređenijeg spoljašnjeg, koji sam praktično dilitovala. Da ne govorimo o tome da ne vidim nijedan razlog zašto ne bih 'virtuelni' svet smatrala i stvarnim. Ono što mnogi još uvek po inerciji nazivaju 'virtuelnim', postalo je osnova savremenog života. Zato se tako može nazvati jedino uz upotrebu navodnika.“

Tako je Robert uz Hansa, radnika lanca supermarketa *Kaiser's Tengelmann (KT)*, postao prvi muškarac u poslednjih osam godina o kom sam duže razmišljala.

Kateovca sam pak upoznala naručujući hranu, piće i sredstva za higijenu sa sajta kompanije u kojoj je radio. Iznos artikala automatski je skidan s mog elektronskog računa i prebacivan na račun lanca *KT*. Dok njegovi radnici nisu počeli da uvežbano ostavljaju naručene i plaćene proizvode ispred mojih vrata pa tek onda pozvone i odu, morala sam da im objašnjavam kako da izvedu predaju artikala što manje kontaktirajući sa mnom. Tako sam upoznala Hansa.

Smeđ, bled i srednje visine, izgledao je kao tipičan Bavarac, sem što je umesto tregera i bermuda nosio *KT*-ovu radnu uniformu. Bio je jedini dostavljač zaposlen u tom lancu s kojim mi je kontakt prijao pa bih ga, pokatkad, videvši ga prethodno preko softvera za video-nadzor, pustila u kuću i ponudila kafom. Iako sam žudela za razgovorom, sviđala mi se njegova ćutljivost jer sam beg od spoljnog sveta shvatala i kao beg od praznih reči. Postavila bih mu neko jednostavno pitanje, a on bi mi kratko odgovorio i u uzvratnim pitanjima me nije opterećivao. Kad bismo slučajno došli do tema samoće, ljubavi ili seksa, Hans bi skrenuo pogled, za razliku od Roberta koji nije gubio vreme kad sam mu jednom, trudeći se da pohvalim svoj način života, napisala: „Mogu da ležem i budim se kad hoću, čak da sve vreme budem gola ako hoću.“ Tako sam u naš čet nehotice uvela priču o vođenju ljubavi. Robert je, barem, pokušao da moje pominjanje vlastite golotinje usmeri u pravcu te teme, iako sam mu brzo uzvratila kako lično ne gubim mnogo gubeći seks. Kao argumente sam mu navela podatke sa neta, ali i nešto od onog što sam proživela:

„Imala sam svega nekoliko partnera, seks uvek pun bola i lišen ljubavi. Više od bilo kog muškarca s kojim sam bila, volela sam Bibicu, moju pudlicu koja je, verovatno usled zvuka detonacije tokom bombardovanja moje zemlje, stradala od infarkta miokarda. Neću da nabavim drugog ljubimca jer bih time izdala moju pokojnu bebicu. A sve i da slučajno nađem partnera – ljubav ostaje, koliko sam razumela, obična mešavina neurotrofina, oksitocina, serotonina i feniletilamina, koji pak pripada familiji amfetamina.“

Bez obzira na moje mrzovoljne reči, na Robertov predlog smo počeli da pričamo i preko *Skajpa*. U početku sam se osećala malo stegnuto, ali sa vremenom sve slobodnije. Morala sam sebi da priznam da mi ipak treba muškarac. Robert je bio Devica sa podznakom u Škorpiji i imao Neptun na ascendentu pa bi se verovatno mnogo bolje slagao sa mnom nego Hans, koji je bio Vaga s podznakom u Biku. Jeste kateovac imao Saturn na ascendentu, što je bilo dobro, ali je njegov Saturn iz prve kuće pretio da zaledi ženu u meni. Pošto je to padalo u moju sedmu kuću, svaka veća prisnost sa njim bila bi možda unapred osuđena na propast.

I Hans i Robert bili su bleđi, sa svetlosmeđom, razređenom kosom u neformalnom razdeljku, lica prosečnih i neizrazitih, kao ispranih u veš-mašini na niskoj temperaturi. Razlikovali su se stasom i odevanjem: Robert je bio visok čak oko metar i devedeset, i stariji dve godine i nepuna dva meseca od Hansa. Robertova figura bila je ispijena a ruke toliko tanke da

---

ih je i leti skrivao dugim rukavima. Sve uzev, privukao me je visinom, bavljenjem muzikom, umerenom ćutljivošću i empatijom, ali i harizmom nedodirljivog koju mu je davao *Skajp*. Rekao je da mu se kod mene najviše sviđaju doslednost, visoko čelo, kratka prirodna plava kosa i smeđe, krupne, „pomalo tužne“ oči, mada je cenio i moje krupne blede grudi sa velikim, ružičastim bradavicama.

Kada je Robert bio pijan, oboje bismo se više napalili jer je on bivao pomalo lascivan. Međutim, posle sajber seksa osetila bih se uvređeno i čudilo me je da je lascivnost mogla toliko da mi rasplamsa utrobu, posebno što Robertov ud, koliko sam mogla da vidim, u tim trenucima najčešće i nije bio na kaps loku. Možda sam i zato uspevala da se u poslednji čas suzdržim od vrhunca. Važno mi je bilo da svršim bez mentalnog vezivanja orgazma za jedinog tipa s kojim sam komunicirala preko *Skajpa*. Inače bih se navukla na seks, a možda i zaljubila. Šta bih onda? Zato sam vrhunce postizala isključivo posle sajber seksa s Robertom. Kad bismo isključili *Skajp*, gledala sam porno-filmove na <http://www.mature-sex.tv> ili se pomagala vibratorom koji sam naručila takođe preko mreže, sa jednog specijalizovanog sajta.

Robert mi je priznao da ga alkohol čini odviše agresivnim prema ženama. Dodao je da stanuje blizu pivnice *Augustiner Bräustuben* kojoj često ne može da odoli, a posle toga uvek mora da ode u javnu kuću ili da meni priča prljavštine na *Skajpu*. Uvređena što me na bilo koji način, makar i nesvesno, poredi sa

prostitutkama, pomislila sam da prekinem kontakt. To sam učinila sledeći put. Tada sam prekinula vezu. Tog dana Robert je bio toliko pijan da su mu zabagovali i jezik i mozak, pa nismo ni došli do priče o vođenju ljubavi. Svoj prekor u narednom virtuelnom susretu krunisala sam tvrdnjom da ću nastaviti da pije, morati da raskinem. Objasnila sam mu da je alkohol uništio jetru mog oca i zdravlje moje majke, pošto joj je staranje o njemu isisalo svu energiju. To sam Robertu rekla 26. avgusta 2012. godine, na njegov četrdeset peti rođendan. Proslavili smo ga otklanjanjem nesuglasica i nesporazuma kroz iskren razgovor. Na kraju mi je Robert obećao da više neće okusiti ni kapi i da nikada više otići u pivnicu *Augustiner*.

Otkako je sa mnom skajpovao strejt, naš sajber seks je postao pravo onlajn vođenje ljubavi. U oktobru je Robert počeo da mi pominje decu. Njegov žal za semenom bačenim na sajber seks umesto da je uloženo u podmladak, bio je neki vid postkoitalne tuge. Od Robertovog apelovanja na moje emocije branila sam se podacima na čiju me pretragu navela španska knjiga *Imam pištolj*, čiji sam PDF skinula s interneta 2009. godine. U njoj sam naišla na reči koje su mi se učinile toliko tačnim da sam ih, koliko mi je to dopustio moj prosečni kastiljano, prevela na srpski, u desetercu (!). Ispisala sam ih u krupnom fontu (*Times New Roman Bold Italic 36*), isprintala ih na laserskom štampaču poprečno na mat strani žutog pausa formata A4 koji sam zatim zastaklila, uramila i okačila na zid dnevne sobe:

Kako je beskonačan internet i kako je malen jebeni svet.

Ovako je izgledala poslednja imejl-komunikacija između Roberta i mene koja se ticala podmlatka:

Svaka šesta beba rodi se s bronhiolitom. Tri odsto novorođenčadi je mentalno zaostalo. Nešto manji procenat beba umre za godinu dana. Svaka stota na rođenju zakači šizofreniju. Između 4,8 i 21,2 dece od hiljadu njih, pati od autizma. Svako 120. dete rodi se sa srčanom manom a svako 200. s nekom anomalijom hromozoma. Svako 700. rođenjem zaradi Daunov sindrom. Jedno od 1000 dece rodi se gluvo, a svako 1200. s fragilnim X sindromom. Jedno od 3000 na rođenju zakači slepilo, a jedno od 8000 kardiopatiju. Svako 10000. dete dođe na svet s Edvardovim sindromom, a svako 20000. s Patauovim. Svako 50000. rođeno je s akondroplazijom. S obzirom na sve te stvari, dete bi trebalo da odluči da li da se rodi tek kad u majčinom stomaku postane punoletno!

Možda je sve to i tačno. Znam samo da nikada pre nisam želeo da imam dete s nekim kog nikad nisam video uživo. A kad bismo se videli uživo, možda bi i ti to poželela.

Prvo sam pomislila da me Robert poslednjim rečima troluje. Onda sam želela sebi da objasnim da ih je izgovorio zato što je pomalo plahovit. (Imao je Mars u dvanaestoj kući.) Ali kad sam legla u krevet, jedva sam zaspala: iako mi nisu zvučale logično, njegove reči su me zaintrigirale, što mi je pomalo smetalo.

Čim sam se probudila sutradan oko podneva, Robert mi je nedostajao. U to doba dana je odlazio na probu. Uključila sam *Guglovu* mapu da proverim da snimak Minhena slučajno nije ažuriran u odnosu na moj poslednji obilazak grada satelitom. Ako jeste, imala bih teorijske šanse da vidim Robertovu visoku i mršavu figuru u nekoj blesavoj košulji dugih rukava. Odmah bih ga prepoznala među stotinu ljudi jer je bio jedinstven.

Mapa je bila ažurirana! Ipak sam imala na umu da su šanse da vidim Roberta i dalje kolike i da spermatozoid postane čovek. Jedan prema četrnaest miliona, tako nešto. Šanse je dodatno umanjivalo to što je lice svakog snimljenog čoveka bilo zamagljeno.

Sporo i bez mnogo nade, usmerila sam figuricu ispred kućice u Herdvegu u kojoj je vežbala Robertova grupa. Nisam videla nikog u tom mirnom delu Bogenhauzena, Ašhajma i Minhena. Minutima sam stajala u Herdvegu refrešujući stranicu u jalovoj nadi da će baš tada *Guglovi* digitalni kartografi ponovo

ažurirati satelitsku mapu Minhena i da ću moći da vidim mog Roberta.

Ukucala sam adresu njegove zgrade u Ulici Landsberger. Ispred bele trospratnice nije bilo nikog, ali se u okolini pod blagim suncem motao poneki čovek. Poželela sam da i Robert i ja budemo među njima. Prošetala sam figuricu pored bazara *Aladin* i picerije *Backma*, Ulicom Holcapfel koja je sekla Landsbergerovu i... neverovatno! Visok i vitak, u drečavocrvenoj košulji dugih rukava, Robert mi je bio okrenut leđima! Snimljen je kako ulazi u – pivnicu *Augustiner*.

U dnu satelitskog snimka pisalo je da je urađen septembra 2012. godine. Čim sam se pribrala, poslala sam Robertu sledeću poruku:

„Videla sam te na satelitu kako ulaziš u pivnicu. Krajem avgusta si mi se zarekao da više nećeš piti, a snimak je iz septembra. Slagao si me i među nama je gotovo. Svaki dalji pokušaj da dođeš do mene biće uzaludan.“

Više nisam išla ni na čet, ni na *Skajp*. U inboks na *MAN*-u su mi stizale Robertove molbe da mi objasni i da mu oprostim. Ali već sam donela odluku i nisam mogla da uradim *undo*. Počela sam da brišem Robertove poruke čim bih dobila novu. A ipak, osećala sam se loše. Raspoloženje mi je donekle popravljao jedino posao.

Ponovo konsultujući sve albume koje sam ranije sačuvala i sortirala po mesecima, trebalo je da do 31. decembra u devet uveče, kao i svake godine napravim i, posle konsultacije s Ulrihom Tosom, okačim osim nedeljne, i mesečnu i godišnju top-listu. Poslednja je za razliku od prve dve koje su sadržale po deset, brojala stotinu najvećih hitova u poslednjih dvanaest meseci.

Ulazak u Novu godinu uz slušanje sveže godišnje liste bio je najrazuzdaniji novogodišnji ritual koji sam sebi mogla da poklonim.

Oko Božića sam imala interesantne snove. Sanjala sam Roberta kako ulazi u šumu u uniformi vatrogasca, s torbom okačenom o rame. Seda na travu, sa ramena skida torbu i otkopčava je. Iz nje vadi neke falusoidne sprave za sofisticirano mučenje, kakve bi mogli da koriste i porno-glumci i nacisti. Potom iz torbe vadi i na simpatični kockasti stolnjak na travi stavlja najsočniju štrudlu iz kafea *Kreutzkamm* koji se nalazio blizu moje zgrade i u koji sam išla u prošlom životu, i najslade bavarsko pivo paulaner. Biba dotrčava na stolnjak. Iako to ne bi smela, šapicama a zatim i zubima savlađuje preslatku jogurtštrudlu. Pijući pivo, Robert je pljeska po guzi i tu zadržava slobodnu ruku. Na njoj mu niču kleštoliki ekstremiteti škorprije a prsti mu iščezavaju. Čuvši Bibu kako cvili, sa zebnjom pitam Roberta šta će da joj učini. A možda će nešto i meni? On govori nešto što ne mogu da razumem. Dok se čuje njegov glas, Robert ne otvara usta, samo se osmehuje.

Odjednom, krajolik je okružen sve naraslijim Dunavom mrke boje. Po travi padaju bombe i petarde, a čuju se i avioni. Prema nama korača Hans i nosi kameru, koju postavlja na travu. Sa Bibom u naručju, skačem na njegova leđa. Izmičemo Robertu Dunavom nizvodno, ali odraz kamere na platnu mog sna umesto reke projektuje travu, zemlju, detonacije i Robertova klešta. Fokus kamere je Hans očigledno postavio pogrešno,

---

tako da se nas troje i Dunav ne vidimo. Ali ako se on vrati da promeni fokus, biće to kobno i za njega i za nas dve. Hansa će ščepati Robert, a Biba i ja ćemo se udaviti u sve bešnoj i opasnijoj reci. Tu se, uz moćno mrmljanje Dunava, san prekida.

Osećala sam se užasno. Bilo bi mi mnogo lakše da sam imala čistu noću moru prepunu krvi: polukošmari su mi bili neprijatniji jer su držali tešnju vezu sa stvarnošću. S druge strane, morala sam sebi da priznam da Robert počinje da mi nedostaje. Ali nastupila sam previše odrešito prema njemu i nije bilo nade da bi tu nešto moglo da se promeni. Osim toga, kao da me je san upozorio da bi trebalo da češće razmišljam o Hansu, čak možda da prilikom prvog sledećeg kontakta pokušam da se na neki način zbližim sa njim. Kako god, bilo je to previše burnih utisaka za mene, level: na momente su mi se ponovo javljale misli da se izlogujem iz života. Možda je tako bilo stoga što sam tih dana bila zabavljena menstruacijom. Dok je ženama koje inače imaju seks ona smanjivala polne aktivnosti, meni ih je uvećavala. Mesečni ciklus pojačavao mi je svest o mom celibatu i praktičnom besmislu vlastite ženskosti. Da ne bih pala u totalni crnjak, hrabrila sam se pozitivnim stranama menstruacije: mesečnog resetovanja kakvo muškarci nemaju, pa možda zato od njih mi žene živimo duže. Takve misli uz ponovno navikavanje na seroksat, koji mi je Mia ponovo pribavila iz neke beogradske apoteke – iako više nismo bile prisne prijateljice, i dalje mi je bila knjigovođa i osoba

zadužena da mi nabavlja izvesne stvari – znatno su mi popravile stanje dan-dva pre Nove godine.

Kako bih 31. decembra 2012. zaokružila firminu nedeljnu, mesečnu i godišnju top-listu, trebalo je da preslušam novi album Lifehousa, *Almería*, i sa njega izaberem bar jednu pesmu. Znala sam samo da to neće biti trenutno jedini hit s albuma, ljigava *Between the Raindrops*. Balade su pretile da mi probude patnju za spoljnim svetom, a sentimentalnost nije dolazila u obzir otkako sam izabrala najmirniju i najtvrdju svakodnevicu.

Pustila sam *Almería*. Osim soulersko-bluzerskog a kapela glasa Džejsona Vejda, začula sam zvono na vratima. Ko je mogao da me uznemirava u tom trenutku?

Džojstikom sam uključila softver za video-nadzor. Svetlo u ulazu bilo je tako slabo da bez uvećanja figure čoveka koji mi je zvonio na vrata nisam mogla da vidim ko je. Ali zum funkcija na softveru je, izgleda, otkazala. Bilo je vreme da nabavim novi program za video-nadzor.

Opet sam začula zvono. Otkako sam se zatvorila, niko mi tako kasno nije pozvonio. Prišla sam vratima i začkiljila, ali i dalje nisam mogla da prepoznam lice koje sam videla kroz špijunku.

– Šta želite!?! – odsekla sam.

– Molim te da mi otvoriš – rekao je muški glas.

– Nova godina je.

Nisam prepoznala glas, ali sam našla mogući link sa rečima koje je izgovorio. Setila sam se da tog 31. decembra *Kaiser's Tengelmann* nagrađuje potrošače i da sam tog jutra na veb-stranici *KT*-a, uz ponudu proizvoda na trenutnoj akciji našla obaveštenje da će sto

---

najvernijih njihovih mušterija 2012. godine, u novogodišnjoj noći dobiti poklon-paket iznenađenja koji se sastoji od prehrambenih proizvoda, tehničke robe i sredstava za higijenu. Da se nisam setila da sam gladna, mislim da ne bih ni pomislila da otvorim. U frižideru sam uvek imala dovoljno hrane, ali možda je poklon-paket krio neku namirnicu koju odavno nisam probala.

Ponovo sam pogledala kroz špijunku. Začkiljila sam kako bih bolje videla. Čovek koji je zvonio ličio mi je na Hansa. Brzo sam povukla kvaku nadole i odgurnula masivnu tablu od trešnjevog drveta: šarke su zacijukale. Oprezno sam pomolila glavu.

Čovek je tek tada uključio svetlo na odmorištu. Onda se ispravio. Zažmirkala sam: nije to bio Hans.

– Ja sam Robert, tvoj mladić – rekao je, obasjan svetlom.